

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu yhdeksäs jaosto)

15 päivänä syyskuuta 2016*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Ukrainan tilanteen johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet — Varojen jäädyttäminen — Niiden henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luettelo, joihin varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen kohdistuu — Kantajan nimen sisällyttäminen luetteloon — Puolustautumisoikeudet — Perusteluvollisuus — Oikeudellinen perusta — Oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan tuomioistuimissa — Harkintavallan väärinkäyttö — Luetteloon merkitsemisen perusteita ei ole noudatettu — Ilmeinen arviointivirhe — Omaisuudensuoja

Asiassa T-346/14,

Viktor Fedorovyč Janukovyč, kotipaikka Kiova (Ukraina), edustajinaan T. Beazley, P. Saini, S. Fatima, QC, barrister H. Mussa, barrister J. Hage, barrister K. Howard ja solicitor C. Kennedy,

kantajana

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään aluksi E. Finnegan ja J.-P. Hix, sittemmin Hix ja P. Mahnič Bruni,

vastaajana,

jota tukevat

Puolan tasavalta, asiamiehenään B. Majczyna,

ja

Euroopan komissio, asiamiehinään S. Bartelt ja D. Gauci,

väliintulijoina,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kanteesta, jolla vaaditaan kumoamaan ensiksi Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston päätös 2014/119/YUTP (EUVL 2014, L 66, s. 26) ja Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 208/2014 (EUVL 2014, L 66, s. 1), toiseksi päätöksen 2014/119 muuttamisesta 29.1.2015 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2015/143 (EUVL 2015, L 24, s. 16) ja asetuksen N:o 208/2014 muuttamisesta 29.1.2015 annettu neuvoston asetus (EU) 2015/138 (EUVL 2015, L 24, s. 1) ja kolmanneksi päätöksen 2014/119 muuttamisesta 5.3.2015 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2015/364 (EUVL 2015, L 62, s. 25) ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta 5.3.2015 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/357 (EUVL 2015,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

L 62, s. 1), siltä osin kuin kantajan nimi on merkitty niiden henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luetteloon, joihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä, tai hänen nimensä on säilytetty tässä luettelossa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis (esittelevä tuomari) sekä tuomarit O. Czucz, I. Pelikánová, A. Popescu ja E. Buttigieg,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Grzegorzczyk,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 29.4.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

- 1 Kantaja Viktor Fedorovyč Janukovyč on Ukrainan entinen presidentti.
- 2 Käsiteltävänä oleva asia liittyy rajoittaviin toimenpiteisiin, joita on toteutettu Ukrainan tilanteen johdosta Kiovan (Ukraina) itsenäisyysaukion mielenosoitusten tukahduttamisen jälkeen helmikuussa 2014.
- 3 Euroopan unionin neuvosto antoi 5.3.2014 SEU 29 artiklan nojalla Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2014/119/YUTP (EUVL 2014, L 66, s. 26). Neuvosto antoi samana päivänä SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 208/2014 (EUVL 2014, L 66, s. 1).
- 4 Päätöksen 2014/119 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”Neuvosto päätti 3 päivänä maaliskuuta 2014 keskittää rajoittavat toimenpiteet niiden henkilöiden, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta vastuussa olevien henkilöiden varojen jäädyttämiseen ja takaisinsaantiin, jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista Ukrainassa.”
- 5 Päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:
”1. Jäädyytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.
2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.”
- 6 Varojen jäädyttämistä koskevat yksityiskohtaiset menettelytavat määritellään kyseisen artiklan seuraavissa kohdissa.

- 7 Päätöksen 2014/119 mukaisesti asetuksessa N:o 208/2014 säädetään varojen jäädyttämistoimenpiteistä ja määrittellään sitä koskevat yksityiskohtaiset menettelytavat pääasiallisesti samalla tavalla kuin päätöksessä.
- 8 Päätöksessä 2014/119 ja asetuksessa N:o 208/2014 (jäljempänä yhdessä maaliskuussa 2014 annetut toimet) tarkoitettujen henkilöiden nimet esiintyvät luettelossa, joka on samanlainen päätöksen 2014/119 liitteessä ja asetuksen N:o 208/2014 liitteessä I (jäljempänä luettelo), yhdessä muun muassa nimien luetteloon merkitsemisen perusteen kanssa.
- 9 Kantajan nimi oli merkitty luetteloon, ja siihen oli liitetty tunnistustieto ”Ukrainan ent. presidentti” ja seuraavat perusteet:
- ”Henkilöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt Ukrainassa sellaisten rikosten tutkimiseksi, jotka liittyvät Ukrainan valtion varojen kavaltamiseen ja kyseisten varojen siirtämiseen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle.”
- 10 Neuvosto julkaisi 6.3.2014 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen henkilöille, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, joista säädetään maaliskuussa 2014 annetuissa toimissa (EUVL 2014, C 66, s. 1). Kyseisessä ilmoituksessa todetaan, että ”asianomaiset henkilöt voivat toimittaa neuvostolle pyynnön, että olisi harkittava uudelleen päätöstä sisällyttää heidät edellä mainittuun luetteloon, pyyntöä tukevine asiakirjoinen – –”.
- 11 Kantaja katsoi vuonna 2014 käydyssä kirjeenvaihdossa, että hänen nimensä merkitseminen luetteloon ei ollut perusteltua, ja pyysi neuvostoa harkitsemaan päätöstä uudelleen. Kantaja pyysi myös oikeutta tutustua tietoihin ja todisteisiin, jotka tukivat merkinnän tekemistä.
- 12 Neuvosto vastasi kantajan esittämään uudelleen harkitsemista koskevaan pyyntöön. Se täsmensi, että sen näkemyksen mukaan kantajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet olivat edelleen perusteltuja maaliskuussa 2014 annettujen toimien perusteluissa mainittujen syiden vuoksi. Siltä osin kuin kyse oli kantajan pyynnöstä saada tutustua asiakirja-aineistoon, neuvosto luovutti hänelle häntä koskevasta aineistosta useita asiakirjoja, joihin kuuluivat Ukrainan viranomaisten asiakirja 3.3.2014 (jäljempänä 3.3.2014 päivätty kirje), asiakirja 8.7.2014 (jäljempänä 8.7.2014 päivätty kirje) ja asiakirja 10.10.2014 (jäljempänä 10.10.2014 päivätty kirje).
- 13 Neuvosto antoi 29.1.2015 päätöksen 2014/119 muuttamisesta päätöksen (YUTP) 2015/143 (EUVL 2015, L 24, s. 16) ja asetuksen N:o 208/2014 muuttamisesta asetuksen (EU) 2015/138 (EUVL 2015, L 24, s. 1) (jäljempänä yhdessä tammikuussa 2015 annetut toimet).
- 14 Päätöksessä 2015/143 selkiytettiin 31.1.2015 lukien niiden henkilöiden luetteloon ottamisen perusteita, joiden varoja jäädytettiin. Päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohta korvattiin seuraavalla tekstillä:
- ”1. Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.
- Tätä päätöstä sovellettaessa henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sisältyvät henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat seuraavaa:
- a) Ukrainan julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttö tai osallisuus siihen; tai

- b) julkisessa tehtävässä olevan henkilön aseman väärinkäyttö perusteettoman hyödyn tuottamiseksi henkilölle itselleen tai kolmannelle osapuolelle ja näin ollen vahingon aiheuttaminen Ukrainan julkisille varoille tai julkiselle omaisuudelle taikka osallisuus siihen.”
- 15 Asetuksella 2015/138 muutettiin asetusta N:o 208/2014 päätöksen 2015/143 mukaisesti.
- 16 Neuvosto ilmoitti kantajalle 2.2.2015 päivätyllä kirjeellä aikomuksestaan pitää voimassa tähän kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ja ilmoitti hänelle mahdollisuudesta esittää huomautuksia. Kantaja kehotti 17.2.2015 päivätyllä kirjeellä neuvostoa tarkistamaan kantansa ja toimittamaan hänelle muita mahdollisia neuvoston kannan perusteena olevia seikkoja.
- 17 Neuvosto antoi 5.3.2015 päätöksen 2014/119 muuttamisesta päätöksen (YUTP) 2015/364 (EUVL 2015, L 62, s. 25) ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/357 (EUVL 2015, L 62, s. 1) (jäljempänä yhdessä maaliskuussa 2015 annetut toimet).
- 18 Päätöksellä 2015/364 muutettiin päätöksen 2014/119 5 artiklaa jatkamalla rajoittavia toimenpiteitä kantajan osalta 6.3.2016 asti. Tämän mukaisesti luettelo korvattiin päätöksellä 2015/364 ja täytäntöönpanoasetuksella 2015/357.
- 19 Näiden muutosten jälkeen kantajan nimi säilytettiin luettelossa tunnistetiedoin ”Ukrainan ent. presidentti” ja seuraavin uusin perustein:
- ”Henkilöä koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.”
- 20 Neuvosto ilmoitti kantajalle 6.3.2015 päivätyllä kirjeellä häntä koskevien rajoittavien toimenpiteiden pitämisestä voimassa.
- 21 Päätöstä 2014/119 muutettiin viimeksi 4.3.2016 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2016/318 (EUVL 2016, L 60, s. 76) ja asetusta N:o 208/2014 muutettiin viimeksi asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta 4.3.2016 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2016/311 (EUVL 2016, L 60, s. 1).
- 22 Päätöksellä 2016/318 muutettiin päätöksen 2014/119 5 artiklaa jatkamalla rajoittavia toimenpiteitä kantajan osalta 6.3.2017 asti.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

- 23 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen 14.5.2014 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 24 Neuvosto toimitti vastineensa 22.9.2014. Se toimitti tämän jälkeen 26.9.2014 vastineen liitteiden täydennyksen ja 3.10.2014 täydentävän asiakirjan. Se myös esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden 18 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti perustellun pyynnön, ettei näiden asiakirjojen sisältöä lainattaisi asian asiakirjoissa, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua. Kantaja ilmoitti vastustavansa luottamuksellista käsittelyä koskevaa pyyntöä.
- 25 Puolan tasavalta toimitti 2.9.2014 ja Euroopan komissio toimitti 16.9.2014 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon väliintulohakemukset, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen yhdeksännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi nämä väliintulohakemukset 12.11.2014 antamallaan määräyksillä. Komissio toimitti väliintulokirjelmänsä 22.12.2014 ja Puolan tasavalta toimitti väliintulokirjelmänsä 7.1.2015. Kantaja ja neuvosto toimittivat niitä koskevat huomautuksensa asetetuissa määräajoin.

- 26 Ukraina toimitti 16.9.2014 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon asiakirjan, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Ukraina ilmoitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.12.2014 toimittamallaan kirjeellä luopuvansa väliintulostaan. Unionin yleisen tuomioistuimen yhdeksännen jaoston puheenjohtaja totesi 11.3.2015 antamallaan määräyksellä, että Ukrainan väliintulo poistetaan rekisteristä.
- 27 Kantaja toimitti vastauksensa 21.11.2014 ja neuvosto vastaajan vastauksensa 15.1.2015.
- 28 Kantaja mukautti 8.4.2015 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan asiakirjalla vaatimuksiaan siten, että ne koskevat myös päätöksen 2015/143, asetuksen 2015/138, päätöksen 2015/364 ja täytäntöönpanoasetuksen 2015/357 kumoamista siltä osin kuin ne koskevat häntä. Muut osapuolet esittivät asiaa koskevat huomautuksensa asetetuissa määräajoissa. Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.11.2015 toimittamallaan asiakirjalla uusia todisteita.
- 29 Unionin yleinen tuomioistuin päätti yhdeksännen jaoston ehdotuksesta siirtää asian unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 28 artiklan nojalla laajennetun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi.
- 30 Unionin yleinen tuomioistuin (laajennettu yhdeksäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen.
- 31 Unionin yleisen tuomioistuimen yhdeksännen jaoston puheenjohtaja yhdisti osapuolia kuultuaan 5.4.2016 antamallaan päätöksellä käsiteltävänä oleva asian ja asian T-348/14, Janukovyťš v. neuvosto, asian käsittelyn suullista vaihetta varten unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 68 artiklan mukaisesti.
- 32 Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 29.4.2016 pidetyssä istunnossa. Kantaja täsmensi tässä yhteydessä, että hänen vaatimuksensa eivät koskeneet päätöksen 2014/119 täytäntöönpanosta 14.4.2014 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen 2014/216/YUTP (EUVL 2014, L 111, s. 91) ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta 14.4.2014 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 381/2014 (EUVL 2014, L 111, s. 33) kumoamista, koska nämä toimet eivät koske häntä käsiteltävässä asiassa, mikä on merkitty istunnon pöytäkirjaan.
- 33 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- kumoaa ensiksi päätöksen 2014/119 ja asetuksen N:o 208/201, toiseksi päätöksen 2015/143 ja asetuksen 2015/138 ja kolmanneksi päätöksen 2015/364 ja täytäntöönpanoasetuksen 2015/357 siltä osin kuin ne koskevat häntä
 - velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 34 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen
 - toissijaisesti sen varalta, että maaliskuussa 2014 annetut toimet kumotaan osittain, määrää, että päätöksen 2014/119 vaikutukset pidetään voimassa kantajan osalta siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 208/2014 kumoaminen osittain tulee voimaan, ja sen varalta, että maaliskuussa 2015 annetut toimet kumotaan osittain, määrää, että päätöksen 2014/119, sellaisena kuin se on muutettuna, vaikutukset pidetään voimassa kantajan osalta siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 208/2014, sellaisena kuin se on muutettuna täytäntöönpanoasetuksella 2015/357, kumoaminen osittain tulee voimaan
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. *Vaatimukset, jotka koskevat maaliskuussa 2014 annettujen toimien, sellaisina kuin ne ovat alkuperäisessä muodossaan, kumoamista siltä osin kuin ne koskevat kantajaa*

- 35 Kantaja esittää maaliskuussa 2014 annettujen toimien, sellaisina kuin ne ovat alkuperäisessä muodossaan, kumoamista koskevan vaatimuksen tueksi seitsemän kanneperustetta. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan oikeudellinen perusta puuttuu. Toisen kanneperusteen mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin. Kolmannen kannenperusteen mukaan perustelut ovat puutteelliset. Neljännen kanneperusteen mukaan luetteloon merkitsemisen perusteita ei ole noudatettu. Viidennen kanneperusteen mukaan on tehty ilmeinen arviointivirhe. Kuudennen kanneperusteen mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojakeinoon on loukattu ja seitsemännen kanneperusteen mukaan omaisuudensuojaa on loukattu.
- 36 Kantaja väittää neljännessä kanneperusteessaan, jota on syytä tarkastella ensiksi, erityisesti, että hänen nimensä merkitseminen luetteloon pelkästään siitä syystä, että häntä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt, ei asian kannalta merkityksellisen oikeuskäytännön valossa täytyä maaliskuussa 2014 annetuissa toimissa vahvistettuja kriteerejä, joissa mainitaan henkilöt, ”joiden on todettu olevan vastuussa” julkisten varojen väärinkäytöstä, ja että joka tapauksessa on niin, että neuvosto ei ole täyttänyt todistustaakkaa.
- 37 Kantaja väittää lisäksi mukauttamiskirjelmässään, että ajanjaksolta 31.1.–6.3.2015 eli tammikuussa 2015 annettujen toimien voimaantulosta lähtien maaliskuussa 2015 annettujen toimien voimaantuloon saakka alkuperäiset perustelut hänen nimensä merkitsemiselle luetteloon eivät myöskään täytä merkitsemisen perusteita sellaisina kuin ne ovat muutettuina päätöksellä 2015/143.
- 38 Neuvosto, jota Puolan tasavalta ja komissio tukevat, korostaa ensiksi, että asian kannalta merkityksellisen oikeuskäytännön mukaan sen on itse todettava henkilöt, joiden voidaan katsoa olevan vastuussa julkisten varojen väärinkäytöstä, yhtäpitävien tietojen perusteella ja että ilmausta ”todettu” on tulkittava laajasti niin, että se koskee muun muassa henkilöitä, joita koskevat rikosoikeudelliset menettelyt tällaisten tekojen osalta.
- 39 Se toteaa tämän jälkeen, että sen käytettävissä olevat todisteet vahvistavat, että kantajaa vastaan oli aloitettu rikosoikeudellinen menettely ja että oli osoitettu, että huomattavia summia julkisia varoja oli väärinkäytetty ja siirretty laittomasti pois Ukrainasta. Se myös vastustaa sitä, että väitettyä velvollisuutta tarkistaa, että asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä taataan puolustautumisoikeuksien suoja ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, sovellettaisiin yleisesti.
- 40 On muistutettava, että vaikka neuvostolla on laaja harkintavalta rajoittavien toimenpiteiden käyttöön ottamisessa huomioon otettavien yleisten perusteiden osalta, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklassa taatun tuomioistuINVALVONNAN tehokkuus edellyttää, että valvoessaan niiden perusteluiden laillisuutta, joihin perustuu päätös merkitä tietyn henkilön nimi rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloon tai säilyttää se siellä, Euroopan unionin tuomioistuin varmistuu siitä, että tällainen päätös, joka koskee kyseistä henkilöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla olevassa perusteluiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuINVALVONTA rajoittuisi esitettyjen perusteluiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteluille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, riittävän täsmällistä ja konkreettista näyttöä (ks. tuomio 21.4.2015, Anboubá v. neuvosto, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 41 Käsiteltävässä asiassa päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa asetetussa perusteessa säädetään, että rajoittavia toimenpiteitä kohdistetaan henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa julkisten varojen väärinkäytöstä. Kyseisen päätöksen johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta käy lisäksi ilmi, että neuvosto antoi nämä toimenpiteet ”jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota – – Ukrainassa”.
- 42 Kantajan nimi on merkitty luetteloon perusteluin, että hän oli ”henkil[ö, jota] koskevat rikosoikeudelliset menettelyt Ukrainassa sellaisten rikosten tutkimiseksi, jotka liittyvät Ukrainan valtion varojen kavaltamiseen ja kyseisten varojen siirtämiseen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle”.
- 43 Neuvosto vetoaa kantajan luetteloon merkitsemisen perustelun tueksi 3.3.2014 päivättyyn kirjeeseen, jossa todetaan, että ”Ukrainan lainvalvontaviranomaiset ovat aloittaneet joukon rikosoikeudellisia menettelyjä tutkiakseen rikoksia, joita ovat tehneet entiset korkeat virkamiehet”, joihin kantaja kuuluu. Kirjeessä todetaan myöhemmin hyvin yleisesti, että kyseessä olevan tutkinnan perusteella voitiin ”osoittaa, että huomattavia summia julkisia varoja oli väärinkäytetty ja siirretty laittomasti Ukrainan ulkopuolelle”.
- 44 On riidatonta, että tämä on ainoa peruste, jolla kantajan on todettu ”olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä” päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tavoin. Neuvoston esittämien todisteiden joukossa 3.3.2014 päivätty kirje on ainoa, joka edelsi maaliskuussa 2014 annettuja toimia, joten kyseisten toimien laillisuutta on tarkasteltava ainoastaan tämän yhden todisteen valossa.
- 45 On katsottava, että vaikka kyseinen kirje on peräisin kolmannen maan korkealta lainkäyttöviranomaiselta, se sisältää ainoastaan yleisen ja epämääräisen väitteen, joka yhdistää kantajan nimen, samoin kuin eräät muut entiset korkea-arvoiset virkamiehet, tutkintaan, jolla pääasiallisesti osoitettiin, että julkisia varoja oli käytetty väärin. Kirjeessä ei tarkenneta millään tavoin tekojen toteuttamista, jota Ukrainan viranomaisten suorittamassa tutkinnassa oltiin tarkistamassa, puhumattakaan siitä, millä tavoin kantaja olisi – vaikka vain oletustikin – henkilökohtaisesti vastuussa teoista (ks. vastaavasti tuomio 28.1.2016 Azarov v. neuvosto, T-332/14, ei julkaistu, EU:T:2016:48, 46 kohta; ks. myös analogisesti tuomio 26.10.2015, Portnov v. neuvosto, T-290/14, EU:T:2015:806, 43 ja 44 kohta).
- 46 On myös todettava, että toisin kuin asiassa, joka johti tuomioon 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto (T-256/11, EU:T:2014:93, 57–61 kohta), joka vahvistettiin muutoksenhaussa tuomiolla 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto (C-220/14 P, EU:C:2015:147) ja johon neuvosto vetoaa, käsiteltävässä asiassa neuvostolla ei ollut tietoa niistä seikoista tai niistä menettelyistä, joista Ukrainan viranomaiset nimenomaisesti syyttivät kantajaa, ja toisaalta, että vaikka 3.3.2014 päivättyä kirjettä tarkasteltaisiin siinä asiayhteydessä, johon se liittyy, kyseinen kirje ei voi muodostaa edellä 40 kohdassa tarkoitettun oikeuskäytännön mukaista riittävän vankkaa tosiseikastoa, jonka nojalla kantajan nimi voitaisiin merkitä luetteloon perusteluin, että hänen on todettu ”olevan vastuussa” julkisten varojen väärinkäytöstä (ks. vastaavasti tuomio 26.10.2015, Portnov v. neuvosto, T-290/14, EU:T:2015:806, 46–48 kohta).
- 47 Riippumatta siitä, missä vaiheessa on menettely, jonka kohteena kantajan oletetaan olevan, neuvosto ei voi antaa häntä koskevia rajoittavia toimenpiteitä ilman, että sen tiedossa on, mistä julkisten varojen väärinkäyttöön liittyvistä tosiseikoista Ukrainan viranomaiset häntä nimenomaisesti arvostelivat. Vasta saatuaan tietoonsa nämä tosiseikat neuvosto on voinut todeta, että ne voidaan yhtäältä luokitella julkisten varojen väärinkäytöksi ja että niillä voidaan toisaalta horjuttaa Ukrainassa oikeusvaltiota, jonka lujittaminen ja tukeminen ovat kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden antamisen tavoitteena, kuten edellä 41 kohdassa todettiin (tuomio 28.1.2016, Klyuyev v. neuvosto, T-341/14, EU:T:2016:47, 50 kohta ja tuomio 28.1.2016, Azarov v. neuvosto, T-331/14, EU:T:2016:49, 55 kohta).

- 48 Lisäksi juuri unionin toimivaltaisen viranomaisen asiana on osoittaa, mikäli asia riitautetaan, että kyseessä olevaa henkilöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja; viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120 ja 121 kohta ja tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65 ja 66 kohta).
- 49 Kaiken edellä esitetyn nojalla on pääteltävä, että kantajan nimen merkitseminen luetteloon ei nojautu riittävälle tosiseikastolle, jotta voitaisiin taata, että noudatetaan päätöksessä 2014/119 vahvistettuja perusteita niiden henkilöiden nimeämiseksi, joihin kohdistetaan kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä.
- 50 On lisäksi todettava, että tämä lainvastaisuus on jatkunut maaliskuussa 2015 annettujen toimien, joilla korvattiin luettelo ja muutettiin kantajan luetteloon merkitsemisen perustelua, voimaantuloon saakka.
- 51 Tämän päätelmän valossa ei ole syytä lausua kantajan vaatimuksesta, joka koskee sitä, että hänen nimensä merkitseminen luetteloon maaliskuussa 2014 annetuilla toimilla julistettaisiin lainvastaiseksi 31.1.–6.3.2015 eli tammikuussa 2015 annettujen toimien voimaantulosta lukien maaliskuussa 2015 annettujen toimien voimaantuloon saakka. Kun otetaan huomioon, että maaliskuussa 2014 annetut toimet on kumottu siltä osin kuin ne koskevat kantajaa, kantajan ei voida katsoa olleen rajoittavien toimenpiteiden kohteena kyseisenä ajanjaksona.
- 52 Näin ollen neljäs kanneperuste on hyväksyttävä ja päätös 2014/119, sellaisena kuin se on alkuperäisessä muodossaan, on kumottava siltä osin kuin se koskee kantajaa, ilman että on tarpeen lausua muista kanneperusteista.
- 53 Päätöksen 2014/119 kumoamisen johdosta on myös kumottava asetus N:o 208/2014, sellaisena kuin se on alkuperäisessä muodossaan, siltä osin kuin se koskee kantajaa; SEUT 215 artiklan 2 kohdan mukaan asetus edellyttää EU-sopimuksen V osaston 2 luvun mukaisesti tehtyä päätöstä.

2. Vaatimukset, jotka koskevat maaliskuussa 2014 annettujen toimien kumoamista, sellaisina kuin ne on muutettu tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, siltä osin kuin ne koskevat kantajaa

- 54 Kantaja pyysi vaatimusten mukauttamista koskevalla kirjelmällään kanteen laajentamista siten, että se koskee myös tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annettujen toimien kumoamista siltä osin kuin ne koskevat häntä.
- 55 Neuvosto toteaa vaatimusten mukauttamista koskevaa kirjelmää koskevissa huomautuksissaan yhtäältä, että unionin yleisellä tuomioistuimella ei SEUT 275 artiklan perusteella ole toimivaltaa ratkaista kysymystä vaatimusten laajentamisesta koskemaan päätöstä 2015/143, joka annettiin muun muassa SEU 29 artiklan perusteella, ja toisaalta, että vaatimusten laajentaminen koskemaan asetusta 2015/138 on jätettävä tutkimatta sen vuoksi, että kantajalla ei ole asiavaltuutta. Muilta osin neuvosto katsoo, että kannekirjelmän mukauttaminen ei ole perusteltua.

Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta tutkia päätöksen 2015/143 laillisuus

- 56 On todettava, että kuten erityisesti ensimmäisen kanneperusteen tutkimisesta jäljempänä käy ilmi, kantaja ei esitä muodollista lainvastaisuusväitettä SEUT 277 artiklan nojalla mutta vetoaa siihen, että luetteloon merkitsemisen peruste ei ole unionisopimuksen tavoitteiden mukainen, niiden vaatimusten yhteydessä, jotka koskevat maaliskuussa 2015 annettujen toimien, joilla hänen nimensä säilytettiin luettelossa, kumoamista. Koska päätös 2015/143 merkitsee nimenomaan mainitun merkitsemisperusteen mukauttamista, on katsottava, että kun kantaja vaatii tämän päätöksen

kumoamista, hänen tosiasiallinen tarkoituksensa on esittää lainvastaisuusväite, joka tukee hänen vaatimuksiaan maaliskuussa 2015 annettujen toimien kumoamisesta (ks. analogisesti tuomio 6.9.2013, *Post Bank Iran v. neuvosto*, T-13/11, EU:T:2013:402, 37 kohta).

- 57 Tältä osin on palautettava mieleen, että SEUT 275 artiklan toisessa kohdassa määrätään nimenomaisesti, että kyseisen artiklan ensimmäisen kohdan määräyksistä poiketen unionin tuomioistuimilla on toimivalta ”ratkaista [SEUT] 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuihin edellytyksiin vireille pannut kanteet, jotka koskevat luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle osoitetun, neuvoston [EU-sopimuksen] V osaston 2 luvun nojalla tekemän, rajoittavia toimenpiteitä sisältävän päätöksen laillisuuden tutkimista”. Toisin kuin neuvosto väittää, tämä määräys koskee siis kaikkia luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle osoitettuja neuvoston EU-sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla antamia rajoittavia toimenpiteitä sisältäviä päätöksiä ilman, että tehtäisiin ero sen mukaan, onko kyse yleisesti sovellettavista päätöksistä vai yksittäistapauksissa tehdyistä päätöksistä. Siinä ei erityisesti suljeta pois mahdollisuutta siihen, että riitautetaan väitteellä yleisesti sovellettavan säännöksen laillisuus sellaisen kumoamiskanteen tueksi, joka on nostettu yksittäistapausta koskevasta rajoittavasta toimenpiteestä (tuomio 16.7.2014, *National Iranian Oil Company v. neuvosto*, T-578/12, ei julkaistu, EU:T:2014:678, 92 ja 93 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 28.1.2016, *Azarov v. neuvosto*, T-331/14, EU:T:2016:49, 62 kohta).
- 58 Näin ollen toisin kuin neuvosto väittää, unionin yleisellä tuomioistuimella on toimivalta tutkia päätöksen 2015/143 laillisuus siltä osin kuin sillä muutetaan päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohtaa.
- 59 Tämä lainvastaisuusväite tutkitaan ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä, joka on esitetty maaliskuussa 2015 annettujen toimien kumoamisvaatimusten tueksi ja jossa kantaja väittää, että häneen sovellettu luettelo merkittämisperuste ei ole EU-sopimuksen tavoitteiden mukainen.

Oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan kantajalla ei ole asiavaltuutta asetuksen 2015/138 osalta

- 60 Oikeudenkäyntiväitteestä, jonka mukaan kantajalla ei ole asiavaltuutta ja jonka neuvosto on esittänyt asetuksesta 2015/138, on todettava, että asetusta N:o 208/2014 muutettiin asetuksella 2015/138 vain siten, että täsmennettiin perusteet varojen jäädyttämiselle, jonka kohteena ovat henkilöt, jotka ovat vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä.
- 61 Asetuksessa 2015/138 ei mainita kantajaa nimeltä eikä asetusta ole myöskään annettu luettelon täysimääräisen uudelleentarkastelun jälkeen. Tämä toimi koskee vain nimen luettelo merkittämisen yleisiä perusteita, joita sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja joilla on oikeusvaikutuksia yleisellä ja abstraktilla tavalla määriteltyyn henkilöryhmään, eikä kantajan nimen luettelo merkittämistä. Se ei näin ollen koske kantajaa suoraan eikä erikseen ja kantaja ei voi mukauttaa vaatimuksiaan siten, että hän vaatii sen kumoamista (ks. tuomio 28.1.2016, *Azarov v. neuvosto*, T-331/14, EU:T:2016:49, 64 ja 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 62 Neuvoston väite on hyväksyttävä ja kanne on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee asetuksen 2015/138 kumoamista.

Asiakysymys

- 63 Kantaja esittää maaliskuussa 2014 annettujen toimien, sellaisina kuin ne ovat tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla muutettuina, kumoamista koskevan vaatimuksensa tueksi seitsemän kanneperustetta. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan oikeudellinen perusta puuttuu. Toisen kanneperusteen mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin. Kolmannen kanneperusteen mukaan perustelut ovat puutteelliset. Neljännen kanneperusteen mukaan luettelo merkittämisen perusteita ei ole noudatettu. Viidennen kanneperusteen mukaan on tehty ilmeinen arviointivirhe.

Kuudennen kanneperusteen mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojakeinoon on loukattu ja seitsemännen kanneperusteen mukaan omaisuudensuojaa on loukattu.

- 64 On syytä tutkia ensiksi kuudes kanneperuste, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu, sitten kolmas kanneperuste, jonka mukaan perusteluvollisuus on laiminlyöty, ja lopuksi muut kanneperusteet siinä järjestyksessä kuin ne on esitetty.

Kuudes kanneperuste, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu

- 65 Kantaja väittää kuudennessa kanneperusteessaan, että häntä ei kuultu asianmukaisesti ennen kuin hänen nimensä säilytettiin luettelossa ja erityisesti että hänellä ei ollut riittävää aikaa ja riittäviä tietoja nimensä luettelossa säilyttämisen riitauttamista varten.

- 66 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.

- 67 On aluksi palautettava mieleen, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen, joka vahvistetaan perusoikeuskirjan, jolle EU-sopimuksessa annetaan sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksille, 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, käsittää oikeuden tulla kuulluksi ja oikeuden tutustua asiakirjoihin, kun taas oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, josta määrätään perusoikeuskirjan 47 artiklassa, edellyttää, että asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 98–100 kohta).

- 68 Tästä seuraa, että neuvoston antaessa päätöksen, jolla säilytetään henkilön, yhteisön tai elimen nimi henkilöistä, yhteisöistä tai elimistä, jotka ovat rajoittavien toimenpiteiden kohteena, laaditussa luettelossa, sen on kunnioitettava kyseisen henkilön, yhteisön tai elimen oikeutta tulla kuulluksi ennalta, kun se merkinnän luettelossa säilyttämistä koskevassa päätöksessä nojautuu uusiin seikkoihin eli seikkoihin, jotka eivät sisälly tähän luetteloon merkitsemistä koskevaan alkuperäiseen päätökseen (tuomio 4.6.2014, Sina Bank v. neuvosto, T-67/12, ei julkaistu, EU:T:2014:348, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, Ranska v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 62 kohta).

- 69 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kantajan nimen säilyttäminen luettelossa maaliskuussa 2015 annettujen toimien jälkeen perustuu yksinomaan 10.10.2014 päivätyn kirjeeseen.

- 70 Tältä osin on myös muistettava, että ennen kantajan nimen säilyttämistä luettelossa koskevan päätöksen antamista neuvosto toimitti kantajalle 10.10.2014 päivätyn kirjeen (ks. edellä 12 kohta). Neuvosto ilmoitti lisäksi 2.2.2015 päivätyllä kirjeellä kantajalle aikomuksestaan pitää voimassa tähän kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ja ilmoitti hänelle mahdollisuudesta esittää huomautuksia (ks. edellä 16 kohta).

- 71 Kantaja on siis voinut tutustua tietoihin ja todisteisiin, joiden perusteella neuvosto päätti pitää häntä koskevat rajoittavat toimenpiteet voimassa, ja hän on voinut ajoissa esittää huomautuksensa (ks. edellä 16 kohta).

- 72 Lisäksi kantaja ei ole osoittanut, että vaikeudet, joiden hän väittää liittyneen saatuihin tietoihin ja neuvoston väitteisiin vastaamiseksi käytettävissä olleeseen aikaan, olisivat estäneet häntä mukauttamasta vaatimuksiaan ajoissa tai esittämästä argumentteja puolustukseksi.

73 Edellä esitetystä seuraa, että todisteiden toimittaminen menettelyn kuluessa riitti takaamaan kantajan puolustautumisoikeuden käytön ja oikeuden tehokkaaseen oikeussuojaan.

74 Kuudes kanneperuste on siis hylättävä.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuus on laiminlyöty

75 Kantaja väittää kolmannessa kanneperusteessaan yhtäältä, että hänen nimensä luetteloon merkitsemisen perustelussa ei täsmennetä millään tavoin riidanalaisia tekoja ja häntä koskevaa menettelyä siten, että tuettaisiin häntä kohtaan esitettyä väitettä julkisten varojen väärinkäytöstä ja niiden laittomasta siirrosta Ukrainan ulkopuolelle, ja toisaalta, että tämä perustelu on luonteeltaan stereotyyppinen.

76 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.

77 On aluksi palautettava mieleen, että SEUT 296 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy riidanalaisen toimen luonteen ja sen asiayhteyden mukaan, jossa se on toteutettu. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmevä toimen toteuttaneen toimielimen päättely siten, että sille, jota toimi koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimen laillisuuden. Perusteluvelvollisuutta on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

78 Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut SEUT 296 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan vaatimukset, on otettava huomioon niiden sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Näin ollen yhtäältä asianomaiselle vastainen toimi on riittävästi perusteltu silloin, kun se on toteutettu asianomaisen tuntemassa asiayhteydessä, jonka perusteella asianomainen voi ymmärtää häntä koskevan toimen merkityksen. Toisaalta toimen perustelujen täsmällisyyden on oltava oikeassa suhteessa niihin aineellisiin mahdollisuuksiin ja teknisiin tai määräaikoja koskeviin edellytyksiin, joiden rajoissa se on tehtävä (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Erityisesti on todettava, että varojen jäädyttämistä koskevan toimenpiteen perusteluja ei voida lähtökohtaisesti esittää ainoastaan yleisin ja stereotyyppisin sanamuodoin. Jollei edellä 78 kohdassa esitetystä varauksista muuta johdu, tällaisessa toimenpiteessä on esitettävä ne erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella neuvosto katsoo, että merkityksellistä säännöstä on sovellettava asianomaiseen (ks. tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Käsiteltävässä asiassa on yhtäältä todettava, että samoin kuin alkuperäisen luetteloon merkitsemisen perustelussa perustelussa sellaisena kuin se on muutettuna maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla (ks. edellä 19 kohta) esitetään seikka, joka on kantajan luetteloon merkitsemisen perusteluna, eli se, että häntä koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.

81 Kantajaan kohdistettujen toimenpiteiden voimassa pitäminen tapahtui lisäksi hänen tuntemassaan asiayhteydessä, koska hän oli tämän menettelyn kuluessa käydyn kirjeenvaihdon yhteydessä saanut tietoonsa 10.10.2014 päivätyn kirjeen, johon neuvosto perusti häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitämisen ja jolla neuvosto esitti täsmennyksiä hänen nimensä luetteloon merkitsemisen osalta (ks. vastaavasti tuomio 15.11.20120, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P,

EU:C:2012:718, 53 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 6.9.2013, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, 88 kohta), muun muassa yksityiskohtaisen kuvauksen teoista, joista häntä arvosteltiin.

- 82 Toisaalta merkitsemisen perustelun väitetystä stereotyyppisestä luonteesta on todettava, että vaikka tähän perusteluun sisältyvät seikat ovat samat kuin ne, joiden perusteella muihin luettelossa mainittuihin luonnollisiin henkilöihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, niillä pyritään kuitenkin kuvaamaan kantajan, joka on neuvoston mukaan ollut samoin perustein kuin muut sellaisten tuomioistuinmenettelyjen kohteena, joilla on liittymäkohta julkisten varojen väärinkäyttöä Ukrainassa koskeviin tutkintoihin, konkreettista tilannetta (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 115 kohta).
- 83 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että maaliskuussa 2014 annetuissa toimitissa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, ilmaistaan oikeudellisesti riittävällä tavalla ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, jotka toimien laatijan mukaan muodostavat niiden perustan.
- 84 Kolmas kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan oikeudellinen perusta puuttuu

- 85 Kantaja väittää ensimmäisessä kanneperusteessaan, että päätös 2014/119, sellaisena kuin se on muutettuna tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, ei ole SEU 29 artiklassa ilmaistujen tavoitteiden mukainen ja että sillä näin ollen ei ole oikeudellista perustaa ja että kun otetaan huomioon, että päätös 2014/119 on pätemätön, asetus N:o 208/2014, sellaisena kuin se on muutettuna tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, on niin ikään pätemätön, koska olemassa ei ole EU-sopimuksen V osaston 2 luvun mukaisesti tehtyä päätöstä, jonka nojalla voitaisiin vedota SEUT 215 artiklaan.
- 86 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.
- Kantajan ensisijainen väite, jonka mukaan luetteloon merkitsemisen peruste ei ole oikeasuhteinen EU-sopimuksen tavoitteisiin nähden
- 87 Kantaja toteaa ensisijaisessa väitteessään, että päätöksellä 2014/119 ei pyritä siinä mainittuihin kahteen tavoitteeseen eli oikeusvaltion lujittamiseen ja tukemiseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen Ukrainassa eikä muihin SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ilmaistuihin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) tavoitteisiin. Hän lisää, että häntä koskevien perustelujen muuttaminen maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla sen jälkeen, kun merkitsemisperustetta oli laajennettu tammikuussa 2015 annetuilla toimilla, ei ollut oikeutettua, koska neuvosto ei ole näyttänyt toteen, että hän olisi vahingoittanut demokratiaa, oikeusvaltiota tai ihmisoikeuksia Ukrainassa tai kestäväää taloudellista tai sosiaalista kehitystä Ukrainassa.
- 88 On näin ollen tarkasteltava päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143, mainitun merkitsemisperusteen yhdenmukaisuutta YUTP:n tavoitteiden kanssa ja erityisesti kyseisen perusteen oikeasuhteisuutta edellä mainittuihin tavoitteisiin nähden.
- 89 On aivan ensiksi palautettava mieleen, että EU-sopimuksen YUTP:aa koskevat tavoitteet ilmaistaan erityisesti SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, jossa määrätään seuraavaa:

”Unioni määrittelee ja toteuttaa yhteistä politiikkaa ja toimintaa sekä pyrkii saamaan aikaan pitkälle menevää yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla tavoitteenaan: – – lujittaa ja tukee demokratiaa, oikeusvaltiota, ihmisoikeuksia ja kansainvälisen oikeuden periaatteita.”

90 Tämän jälkeen on palautettava mieleen, että päätöksen 2014/119 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Neuvosto päätti 3 päivänä maaliskuuta 2014 keskittää rajoittavat toimenpiteet niiden henkilöiden, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta vastuussa olevien henkilöiden varojen jäädyttämiseen ja takaisinsaantiin, jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista Ukrainassa.”

91 Tällä perusteella päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143, merkitsemisperuste on seuraavanlainen:

”Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

Tätä päätöstä sovellettaessa henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sisältyvät henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat seuraavaa:

a) Ukrainan julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttö tai osallisuus siihen – –”

92 Lopuksi on palautettava mieleen, että kantajan nimen luetteloon merkitsemisen peruste on maaliskuussa 2015 annettujen toimien jälkeen seuraavanlainen:

”Henkilöä koskevat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.”

93 On ensiksi todettava, että kuten neuvosto myöntää kirjelmässään, kantajaan kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden ainoa tarkoitus oli oikeusvaltion lujittaminen ja tukeminen Ukrainassa. Kantajan väitteet, joiden mukaan päätöksessä 2014/119 ilmaistu merkitsemisperuste ei toteuta muita YUTP:n tavoitteita, ovat siis tehottomia.

94 On näin ollen tutkittava, vastaako päätöksessä 2014/119 vahvistettu merkitsemisperuste – sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143 –, joka koskee henkilöitä, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtion varojen väärinkäytöstä, samassa päätöksessä esitettyyn tavoitteeseen oikeusvaltion lujittamisesta ja tukemisesta Ukrainassa.

95 Tältä osin on todettava, että Tunisian ja Egyptin tilanteeseen liittyvien rajoittavien toimenpiteiden osalta kehitetyssä oikeuskäytännössä on todettu, että SEU 21 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdassa mainittujen kaltaiset tavoitteet voitiin saavuttaa varojen jäädyttämisellä, jonka soveltamisala rajoittui – kuten käsiteltävässä asiassa – henkilöihin, joiden on yksilöity olevan vastuussa julkisten varojen väärinkäytöstä, ja heitä lähellä oleviin henkilöihin, yhteisöihin tai elimiin, toisin sanoen henkilöihin, joiden toimet ovat voineet vaarantaa julkisten laitosten ja niihin liittyvien elinten moitteettoman toiminnan (ks. vastaavasti tuomio 28.5.2013, Trabelsi ym. v. neuvosto, T-187/11, EU:T:2013:273, 92 kohta; tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 44 kohta ja tuomio 14.4.2016, Ben Ali v. neuvosto, T-200/14, ei julkaistu, EU:T:2016:216, 68 kohta).

96 Käsiteltävässä asiassa on todettava yhtäältä, että merkitsemisperuste nojautuu kantajan osalta rikoksiin, jotka ovat julkisten varojen väärinkäyttöä, ja toisaalta, että kyseinen peruste kuuluu sellaisen lainsäädäntökehyksen alaan, joka on selvästi rajattu päätöksellä 2014/119 ja siinä mainittuun EU-sopimuksen sellaiseen tavoitteeseen pyrkimisellä, joka on mainittu päätöksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa ja joka on oikeusvaltion lujittaminen ja tukeminen Ukrainassa.

- 97 Tältä osin on muistutettava, että oikeusvaltion kunnioittaminen on yksi niistä keskeisistä arvoista, joihin unioni perustuu, kuten SEU 2 artiklasta ja EU-sopimuksen ja perusoikeuskirjan johdanto-osista ilmenee. Oikeusvaltion kunnioittaminen on lisäksi unioniin liittymisen ennakoedellytys SEU 49 artiklan mukaan. Oikeusvaltion käsite on lisäksi vahvistettu ilmaisuna ”oikeusjärjestelmä” ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen johdanto-osassa.
- 98 Unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö sekä Euroopan neuvoston työ Demokratiaa oikeusteitse -komission välityksin tarjoavat luettelon, joka ei ole tyhjentävä, periaatteista ja normeista, jotka voivat kuulua oikeusvaltion käsitteen alaan. Näihin kuuluvat laillisuusperiaate, oikeusvarmuuden periaate ja toimeenpanovallan mielivaltaisuuden kieltö; riippumattomat ja puolueettomat tuomioistuimet; tehokas tuomioistuinvalvonta, johon kuuluu perusoikeuksien kunnioittaminen, ja yhdenvertaisuus lain edessä (ks. tältä osin Demokratiaa oikeusteitse -komission 106. täysistunnossa (Venetsia, 11.–12.3.2016) laatima luettelo oikeusvaltion arviointiperusteista). Lisäksi unionin ulkoisen toiminnan kontekstissa eräissä oikeudellisissa välineissä mainitaan muun muassa lahjonnan torjuminen oikeusvaltion käsitteeseen kuuluvana periaatteena (ks. esim. eurooppalaista naapurisuuden ja kumppanuuden välinettä koskevista yleisistä määräyksistä 24.10.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1638/2006 (EUVL 2006, L 310, s. 1)).
- 99 Vaikka ei voida sulkea pois sitä, että julkisten varojen väärinkäyttöä koskevat tietyt menettelyt voivat vahingoittaa oikeusvaltiota, ei voida katsoa, että kaikenlainen julkisten varojen väärinkäyttö kolmannessa maassa oikeuttaa unionin toimenpiteet sillä YUTP:n alalla olevan toimivallan puitteissa oikeusvaltion lujittamiseksi ja tukemiseksi tässä maassa. Jotta voitaisiin osoittaa, että julkisten varojen väärinkäyttö voi oikeuttaa oikeusvaltion lujittamisen ja tukemisen tavoitteeseen perustuvan unionin toiminnan YUTP:n puitteissa, riidanalaisen tekojen on vähintäänkin voitava vahingoittaa asianomaisen maan institutionaalisia ja oikeudellisia perustuksia.
- 100 Tässä yhteydessä merkitsemisperusteen voidaan katsoa olevan unionin oikeusjärjestyksen mukainen vain siltä osin kuin sille voidaan antaa merkitys, joka on yhteensopiva niiden ylempien sääntöjen kanssa, joiden noudattamista siltä edellytetään, ja tarkemmin sanottuna oikeusvaltion lujittamista ja tukemista Ukrainassa koskevan tavoitteen kanssa. Tämä tulkinta mahdollistaa lisäksi sen, että kunnioitetaan sitä laajaa harkintavaltaa, joka neuvostolla on sen määrittäessä yleisiä merkitsemisperusteita, kun samalla taataan lähtökohtaisesti täysimääräinen unionin toimien laillisuuden valvonta perusoikeuksien valossa (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2014, National Iranian Oil Company v. neuvosto, T-578/12, ei julkaistu, EU:T:2014:678, 108 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 101 Tätä perustetta on siis tulkittava siten, että sillä ei tarkoiteta abstraktisti kaikenlaisia julkisten varojen väärinkäyttöä merkitseviä tekoja, vaan pikemminkin niitä julkisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöön liittyviä tekoja, jotka väärinkäytettyjen varojen tai omaisuuden määrän tai laadun vuoksi tai tekojen asiayhteyden vuoksi ainakin voivat vahingoittaa Ukrainan institutionaalisia ja oikeudellisia perustuksia, erityisesti laillisuusperiaatetta, toimeenpanovallan väärinkäytön kieltöä, tehokasta tuomioistuinvalvontaa ja yhdenvertaisuutta lain edessä, ja viime kädessä horjuttaa oikeusvaltion kunnioittamista tässä maassa (ks. edellä 99 kohta). Tällä tavoin tulkittuna merkitsemisperuste on EU-sopimuksen asian kannalta merkityksellisten tavoitteiden mukainen ja niihin nähden oikeasuhteinen.
- Kantajan esittämät muut väitteet
- 102 Kantaja väittää ensiksi, että oikeusvaltion lujittamista ja vahvistamista koskeva tavoite otettiin ensimmäistä kertaa huomioon myöhäisessä vaiheessa eli ulkoasianneuvoston 3.3.2014 antamissa päätelmissä Ukrainasta.

- 103 Siltä osin kuin kantaja esittää tässä väitteessään, että hänen nimensä luetteloon merkitseminen perustui poliittisiin seikkoihin, on todettava, että väite sitä, että oikeusvaltion lujittamiseen ja tukemiseen liittyvään tavoitteeseen viitattiin myöhäisessä vaiheessa, ei itsessään riitä osoittamaan, ettei neuvosto antaessaan maaliskuussa 2014 annetut toimet olisi nojautunut ilmaistuun ja legitiimiin tavoitteeseen oikeusvaltion lujittamisesta ja tukemisesta Ukrainassa ja ettei tämä tavoite olisi ollut perusteena sille, että kantajaan kohdistetut toimenpiteet pidettiin voimassa maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla.
- 104 Siltä osin kuin kantaja tässä väitteessään tosiasiallisesti esittää, että harkintavaltaa on käytetty väärin, todettakoon vain, että sitä tarkastellaan jäljempänä toisen kanneperusteen yhteydessä.
- 105 Kantaja väittää toiseksi, että tammikuussa 2015 annetuilla toimilla tapahtunutta merkitsemisperusteiden laajentamista (ks. edellä 14 kohta) ei voida asianmukaisesti tulkita siten, että pelkkä tutkinta riittää tämän perusteen täyttämiseksi. Muussa tapauksessa neuvosto delegoisi Ukrainan viranomaisille toimivallan päättää unionin rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta ilman että viimeksi mainitulla olisi minkäänlaista valvontavaltaa.
- 106 Unionin tuomioistuimet ovat todenneet, että se, että henkilön todetaan olevan vastuussa rikkomisesta, ei välttämättä merkitse, että hänet olisi tuomittu tällaisesta rikkomisesta (ks. vastaavasti tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 71 ja 72 kohta); on myös niin, että edellä 48 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa, että unionin toimivaltaisen viranomaisen asiana on osoittaa, mikäli asia riitautetaan, että kyseessä olevaa henkilöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja; viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja.
- 107 Käsiteltävässä asiassa maaliskuussa 2014 annetuissa toimissa esitetty merkitsemisperuste, sellaisena kuin se on muutettuna tammikuussa 2015 annetuilla toimilla, mahdollistaa sen, että neuvosto voi tuomion 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto (T-256/11, EU:T:2014:93) mukaisesti ottaa huomioon tutkinnan, joka koskee tekoja, jotka voidaan luokitella julkisten varojen väärinkäytöksi, seikkana, joka voi tarvittaessa olla rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen perusteena, sanotun rajoittamatta sitä seikkaa, että edellä 106 kohdassa mainitun oikeuskäytännön ja edellä 88–101 kohdassa esitetyn merkitsemisperusteen tulkinnan valossa pelkästään tekoja, jotka voidaan luokitella varojen väärinkäytöksi, koskevan tutkinnan kohteena oleminen ei yksin voi olla perusteena neuvoston toiminnalle SEU 21 ja SEU 29 artiklan perusteella. Merkitsemisperustetta ei siis voida tulkita siten, että se on näiden toimenpiteiden toteuttamisesta päättämistä koskevan vallan delegointia Ukrainan viranomaisille.
- 108 Kantaja väittää kolmanneksi, että tammikuussa 2015 annetuilla toimilla tapahtunut perusteen laajentaminen siten, että se koskee myös ”henkilö[itä], joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat seuraavaa: – – julkisessa tehtävässä olevan henkilön aseman väärinkäyttö perusteettoman hyödyn tuottamiseksi henkilölle itselleen tai kolmannelle osapuolelle ja näin ollen vahingon aiheuttaminen Ukrainan julkisille varoille tai julkiselle omaisuudelle taikka osallisuus siihen”, ei vastaa YUTP:n tavoitteita.
- 109 On riittävää todeta, että tällä merkitsemisperusteen laajentamisella ei ole merkitystä käsiteltävässä asiassa, koska kantajan nimi oli merkitty luetteloon yksin sillä perusteella, että häntä koskivat Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi eivätkä julkisessa tehtävässä olevan henkilön aseman väärinkäytön vuoksi.
- 110 Kantaja pyrkii neljänneksi kyseenalaistamaan sen seikan oikeutuksen, että Ukrainan parlamentti erotti hänet, ja Ukrainan hallinnon vaihtumisen laillisuuden helmikuun 2014 tapahtumien jälkeen. Hänen mukaansa on olemassa lukuisia todisteita, jotka osoittavat, että Ukrainan nykyinen hallinto itse vahingoittaa demokratiaa ja oikeusvaltiota ja loukkaa ja on valmis loukkaamaan systemaattisesti ihmisoikeuksia, ja hän korostaa, ettei hän tule saamaan yhdenvertaista, riippumatonta tai puolueetonta

kohtelua Ukrainan lainvalvontaviranomaisten tai tuomioistuinten taholta. Hän viittaa yhtäältä siihen, että Ukrainassa ei ole puolustautumisoikeuksia eikä oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, ja toisaalta tämän maan surkeaan ihmisoikeustilanteeseen.

- 111 Tältä osin on palautettava mieleen, että Ukraina on ollut Euroopan neuvoston jäsen vuodesta 1995 lähtien ja ratifoinut ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen ja että Ukrainan uusi hallinto on tunnustettu lailliseksi sekä unionin että kansainvälisen yhteisön toimesta. Neuvosto ei siis tehnyt virhettä, kun se nojautui kyseisen maan korkean lainkäyttöviranomaisen sille toimittamiin todisteisiin siltä osin kuin kyse on julkisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöä koskeviin väitteisiin perustuvan, kantajaa koskevan rikosoikeudellisen menettelyn olemassaolosta asettamatta kyseenalaiseksi Ukrainan hallinnon ja tuomioistuinlaitoksen laillisuutta ja oikeutusta.
- 112 Ei tosin ole poissuljettua, että kun kantaja esittää seikkoja, joiden avulla voidaan osoittaa, että häneen kohdistetut syytökset ovat ilmeisen virheellisiä tai vääristyneitä, neuvoston on tarkistettava sille toimitetut tiedot ja vaadittava tarvittaessa lisätietoja tai -todisteita.
- 113 Käsiteltävässä asiassa kantaja vetoaa kuitenkin ensiksi häneen kohdistettuun poliittiseen vainoon, jota hänen mukaansa osoittaa häntä koskevien syytteiden, joista osa on virheellisiä ja poliittisesti perusteltuja, lukumäärä; toiseksi nykyisen hallinnon jäsenten lukuisiin julkisiin lausuntoihin, joissa kantajan esitetään olevan syyllinen erilaisiin rikoksiin, ja kolmanneksi menettelyllisiin virheisiin häntä koskevissa oikeudellisissa menettelyissä. Yleisemmällä tasolla hän esittää epäilyksensä Ukrainan uuden hallinnon oikeutuksesta ja Ukrainan tuomioistuinlaitoksen puolueettomuudesta sekä Ukrainan ihmisoikeustilanteesta.
- 114 Näillä seikoilla ei kuitenkaan voida saattaa kyseenalaiseksi kantajaa vastaan esitettyjen syytöksien, jotka koskivat yksilöityjä julkisten varojen väärinkäyttötapauksia, uskottavuutta, mitä tarkastellaan jäljempänä neljännen kanneperusteen yhteydessä, eivätkä ne riitä osoittamaan, että Ukrainan tuomioistuinlaitoksen ongelmat, joihin hän vetoaa, olisivat vaikuttaneet hänen erityiseen tilanteeseensa häntä koskevissa menettelyissä, jotka olivat häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden perusteena. Neuvosto ei siis käsiteltävän asian olosuhteissa ollut velvollinen ryhtymään Ukrainan viranomaisten sille toimittamien todisteiden täydentävään tutkimiseen.
- 115 Lisäksi siltä osin kuin kantajan argumentaation tutkiminen merkitsee, että unionin yleinen tuomioistuin lausuu Ukrainan hallinnon siirron laillisuudesta ja tutkii, ovatko eri kansainvälisten tahojen tältä osin esittämät arviot – mukaan lukien neuvoston esittämät poliittiset arviot – perusteltuja, on todettava, että tämä tutkiminen ei kuulu unionin yleisen tuomioistuimen tämän asian kohteena oleviin toimiin kohdistaman valvonnan piiriin (ks. vastaavasti tuomio 25.4.2013, Gbagbo v. neuvosto, T-119/11, EU:T:2013:216, 75 kohta).

– Ensimmäistä kanneperustetta koskeva päätelmä

- 116 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143, ilmaistu merkitsemisperuste on YUTP:n tavoitteiden mukainen, sellaisina kuin ne on ilmaistu SEU 21 artiklassa, siltä osin kuin se koskee henkilöitä, joiden on todettu olevan vastuussa sellaisesta Ukrainan julkisten varojen väärinkäytöstä, joka voi vahingoittaa oikeusvaltiota Ukrainassa.
- 117 Sama päätelmä on tehtävä asetuksen N:o 208/2014 kumoamista koskevista vaatimuksista. Asetuksessa asetetaan varojen jäädyttämistoimenpide, jota edellytetään EU-sopimuksen V osaston 2 luvun mukaisesti tehdyssä päätöksessä, joten se on SEUT 215 artiklan mukainen, koska olemassa on mainitussa artiklassa tarkoitettu pätevä päätös.
- 118 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin

- 119 Kantaja väittää toisessa kanneperusteessaan, että tavoite, johon neuvosto tosiasiallisesti pyrkii kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä, on Ukrainan väitetyn siirtymähallinnon suosioon pääseminen siinä tarkoituksessa, että saataisiin aikaan unionille suosiollinen Ukrainan hallitus, mikä on unionin poliittinen tavoite, eikä suinkaan tavoite lujittaa ja tukea oikeusvaltiota Ukrainassa. Kantajan mukaan tätä tukee se, että neuvosto ei ole näyttänyt toteen, että olemassa oli kantajaa koskeva rikosoikeudellinen menettely, joka koskee julkisten varojen väärinkäyttöä ja niiden laitonta siirtoa Ukrainan ulkopuolelle.
- 120 Harkintavallan väärinkäyttö on vieläkin ilmeisempää tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annettujen toimien osalta, koska yhtäältä neuvosto laajensi merkitsemisperusteita sen sijaan, että se olisi poistanut kantajan nimen luettelosta, ja toisaalta laajentaessaan mainittuja perusteita se itse asiassa delegoi Unkarin hallitukselle näiden perusteiden täysimääräisen valvonnan.
- 121 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.
- 122 Aluksi on muistutettava, että tointa annettaessa harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan silloin, kun objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimi on annettu yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perussopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (ks. edellä tuomio 14.10.2009, Bank Melli Iran v. neuvosto, T-390/08, EU:T:2009:401, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 123 Käsiteltävässä asiassa on muistettava, että maaliskuussa 2014 annetuilla toimilla, sellaisina kuin ne olivat alkuperäisessä muodossaan ja sellaisina kuin ne olivat tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla muutettuina, vahvistetaan rajoittavat toimenpiteet, jotka kohdistetaan henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, jotta voidaan lujittaa ja tukea oikeusvaltiota Ukrainassa.
- 124 Ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä esitettyjen päätelmien mukaisesti on todettava yhtäältä, että päätöksen 2014/119 tavoite vastaa yhtä SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa mainituista tavoitteista, ja toisaalta, että tämä tavoite voidaan saavuttaa riidanalaisilla toimenpiteillä.
- 125 Kantaja ei siis ole osoittanut, että neuvosto antaessaan maaliskuussa 2014 annetut toimet tai muuttaessaan niitä tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla olisi pyrkinyt pääasiallisesti johonkin muuhun tavoitteeseen kuin oikeusvaltion lujittamiseen ja tukemiseen Ukrainassa.
- 126 Tätä päätelmää ei horjuta se kantajan esittämä seikka, että kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet tosiasiallisesti tai tarkoituksellisesti edistivät Ukrainan ja unionin välistä lähentymistä.
- 127 On lisäksi vielä huomattava, että se, että Ukrainassa ei olisi ollut mitään rikosoikeudellista menettelyä tai että olemassa olisi ollut vain esitutkinta, on seikka, joka ei riitä osoitukseksi neuvoston harkintavallan väärinkäytöstä, koska neuvostolla, joka nojautui vankkaan tosiseikastoon, kuten neljännen kanneperusteen tutkimisesta käy ilmi (ks. jäljempänä 130–153 kohta), oli tiedossaan teot, joista kantaja syytettiin ja koska nämä teot oikeuttivat toimenpiteet oikeusvaltion vahvistamiseksi ja tukemiseksi Ukrainassa.
- 128 Toisin kuin kantaja väittää, on todettava yhtäältä, että neuvosto ei laajentanut merkitsemisperusteita tammikuussa 2015 annetuilla toimilla vaan pelkästään täsmensi varojen väärinkäytön käsitettä ja että joka tapauksessa on niin, että merkitsemisperusteen täsmällisyys ei ole merkityksellinen tekijä arvioitaessa, oliko kantajan nimen alkuperäinen luettelo merkitseminen maaliskuussa 2014 annetuilla toimilla laillinen (ks. edellä 49–51 kohta), eikä merkinnyt siis sitä, että kantajan nimi tuli

poistaa luettelosta. Kuten edellä 107 kohdassa on todettu, merkitsemisperustetta ei siis toisaalta voida tulkita siten, että se on näiden toimenpiteiden toteuttamisesta päättämistä koskevan vallan delegointia Ukrainan viranomaisille.

129 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Neljäs kanneperuste, jonka mukaan luetteloon merkitsemisen perusteita ei ole noudatettu

130 Kantaja väittää neljännessä kanneperusteessaan, että hänen nimensä merkitseminen luetteloon ei ollut päätöksessä 2014/119 ilmaistujen merkitsemisperusteiden mukainen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina päätöksellä 2015/143.

131 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.

– Kantajan ensisijainen väite

132 Kantaja väittää ensisijaisessa väitteessään ennen kaikkea, että hänen nimensä luetteloon merkitsemisen perustelut, sellaisina kuin ne ovat muutettuina maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, eivät täytä merkitsemisen perusteita, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tammikuussa 2015 annetuilla toimilla.

133 On aluksi todettava, että kantajaan kohdistettiin 7.3.2015 lukien uusia maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla käyttöön otettuja rajoittavia toimenpiteitä päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa ilmaistun merkitsemisperusteen nojalla, sellaisena kuin se on ”täsmennettynä” tammikuussa 2015 annetuilla toimilla. Päätös 2015/364 ei näet ole pelkkä vahvistava toimi, vaan se on itsenäinen päätös, jonka neuvosto antoi päätöksen 2014/119 5 artiklan kolmannen kohdan mukaisen uudelleentarkastelun päätteeksi.

134 On siis tutkittava, onko kantajan nimen merkitseminen luetteloon maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla laillinen, kun otetaan ensiksi huomioon merkitsemisperuste, sellaisena kuin se on täsmennettynä tammikuussa 2015 annetuilla toimilla, sitten merkitsemisen perustelut ja lopuksi todisteet, joihin kyseinen merkitseminen perustuu.

135 Merkitsemisperusteesta on ensiksi palautettava mieleen, että tämän perusteen mukaan, sellaisena kuin se on muutettuna tammikuussa 2015 annetuilla toimilla, kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan muuan muassa henkilöihin, joiden on ”todettu olevan vastuussa” Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä; näihin kuuluvat myös ”henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat” Ukrainan julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä (ks. edellä 14 kohta). Kuten lisäksi ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä on täsmennetty, mainittua perustetta on tulkittava siten, että sillä ei tarkoiteta abstraktisti kaikenlaisia julkisten varojen väärinkäyttöä merkitseviä tekoja, vaan pikemminkin niitä julkisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöön liittyviä tekoja, jotka voivat vahingoittaa oikeusvaltion kunnioitusta Ukrainassa (ks. edellä 101 kohta).

136 Siltä osin kuin sitten on kyse kantajan nimen luetteloon merkitsemisen perustelusta, on muistutettava, että kantaja on 7.3.2015 lukien merkittynä luetteloon perusteluin, että häntä koskevat ”Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi” (ks. edellä 19 kohta).

137 Siltä osin kuin lopuksi on kyse todisteista, joihin kantajan nimen merkitseminen luetteloon perustuu, on todettava, kuten neuvosto myöntää, että kantajan nimen merkitsemisen perustelua, sellaisena kuin se on muutettuna, on arvioitava pääasiallisesti 10.10.2014 päivätyn kirjeen valossa; kirjeessä esitetään kantajaa koskevissa eri tutkinnoissa tapahtunut kehitys.

- 138 Kirjeessä tehdään selkoa muu muassa kolmesta esitutkinnasta kantajaa vastaan aloitetuissa rikosoikeudellisissa menettelyissä, jotka koskevat julkisten varojen väärinkäyttöä. Näistä kolmesta tutkinnasta ensimmäinen koski varojen väärinkäyttöä yhdessä muiden henkilöiden kanssa televiestintäverkon rakentamisen lainvastaisen rahoituksen yhteydessä, toinen rakennusten, laitosten ja maa-alueen ja muun julkisen omaisuuden väärinkäyttöä ja lainvastaisesti hankittujen tuottojen lailliseksi saattamista ja kolmas maa-alueen väärinkäyttöä.
- 139 Näissä olosuhteissa on ensiksi todettava, että kyseinen kirje, joka on todiste, johon neuvosto nojautui antaessaan maalikuussa 2015 annetut toimet, on riittävä näyttö siitä, että annettaessa maaliskuussa 2015 annettuja toimia kantajaa koskivat rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön vuoksi.
- 140 Toiseksi on siis tutkittava, vastaako se, että kantajan nimi säilytettiin luettelossa maaliskuussa 2015 annettujen toimien jälkeen sen vuoksi, että häntä koski rikosoikeudellinen menettely tällaisista rikkomisista, merkintäperustetta, sellaisena kuin se on täsmennettynä tammikuussa 2015 annetuilla toimilla ja tulkittuna ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä (ks. edellä 135 kohta).
- 141 Kun otetaan huomioon rikkomiset, joihin kantajan väitetään syyllistyneen ja jotka esitetään 10.10.2014 päivätyssä kirjeessä, yhtäältä on palautettava mieleen, että julkisten varojen väärinkäytön kaltaisten talousrikosten tutkinta on tärkeä keino lahjonnan torjumiseksi ja että lahjonnan torjuminen on unionin ulkoisen toiminnan kontekstissa oikeusvaltion käsitteeseen kuuluva periaate (ks. edellä 98 kohta).
- 142 On toisaalta todettava, että rikokset, joihin kantajan väitetään syyllistyneen, liittyvät laajempaan kontekstiin, jossa merkittävää osaa Ukrainan entisestä johdosta epäillään vakavista rikoksista julkisten varojen hoidossa, mikä uhkasi vakavasti maan institutionaalisia ja oikeudellisia perustuksia ja erityisesti horjutti laillisuusperiaatetta, toimeenpanovallan väärinkäytön kieltoa, tehokasta tuomioistuINVALVONTAA ja yhdenvertaisuutta lain edessä (ks. edellä 99–101 kohta). Tämä on sitäkin ilmeisempää käsiteltävässä asiassa, koska kyse on teoista, joihin Ukrainan entisen presidentin väitetään syyllistyneen.
- 143 Tästä seuraa, että kokonaisuudessaan – ja kun otetaan huomioon kantajan tehtävät Ukrainan entisessä johdossa – kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet myötävaikuttavat tehokkaasti sen tutkinnan helpottamiseen, joka kohdistuu julkisten varojen väärinkäyttörikkoksiin, jotka on tehty ukrainalaisten toimielinten vahingoksi, ja niiden avulla Ukrainan viranomaisten on helpompi saada väärinkäytön tuotot takaisin. Siinä tapauksessa, että tuomioistuin käsittely osoittautuu perustelluksi, tämä mahdollistaa sen, että entisen hallinnon jäsenten tekemiksi väitetyistä lahjontarikoksista rangaistaan tuomioistuimen keinoin, jolloin myötävaikutetaan oikeusvaltion tukemiseen tässä maassa (ks. vastaavasti edellä 95 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö).
- 144 On siis pääteltävä, että kantajan nimen merkitseminen luetteloon maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla 10.10.2014 päivätyssä kirjeessä esitettyjen todisteiden perusteella on merkitsemisperusteen mukainen, sellaisena kuin se on muutettuna tammikuussa 2015 annetuilla toimilla ja tulkittuna sen tavoitteen valossa, jolle se perustuu ja joka on oikeusvaltion lujittaminen ja tukeminen Ukrainassa.

– Kantajat muut väitteet

- 145 Kantaja toteaa ensiksi, että 10.10.2014 päivätty kirje edeltää muutamalla kuukaudella uusien perustelujen antamista, sen lähettivät henkilöt, jotka eivät enää hoitaneet tehtäviä, joihin heidät oli asetettu, ja se sisältää tiettyjä epäyhteneväisyyksiä 8.7.2014 päivätyn kirjeen kanssa.
- 146 On todettava, että vaikka nämä seikat pitäisivät paikkansa, ne eivät yksinään voi todistaa, että kantajaa eivät uusien toimenpiteiden toteuttamisajankohtana enää koskeneet Ukrainan viranomaisten käynnistämät rikosoikeudelliset menettelyt julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäytön

vuoksi, mitä kantajakaan ei kiistä. Kahden kirjeen välisistä epäyhteneväisyyksistä on todettava tarkemmin, että vaikka on valitettavaa, että neuvosto ei ollut hankkinut täsmällisempiä tietoja kunkin tutkinnan yksityiskohdista, on kuitenkin todettava, että 10.10.2014 päivätyssä kirjeessä kuvataan tarkasti tosiseikat, joita kantajaa vastaan aloitetut eri tutkinnat koskevat. Näiden tosiseikkojen, joiden olemassaoloa ei ole vakavasti kyseenalaistettu, tuntemus tarjosi näin ollen neuvostolle riittävän perustan, jotta se voi päättää kantajan nimen säilyttämisestä luettelossa.

- 147 Kantaja esittää toiseksi, että häntä koskevat syytökset on muotoiltu siinä tarkoituksessa, että niillä oikeutetaan kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen. Hän viittaa erityisesti seuraaviin seikkoihin: ensiksi kuten eräästä lehdistötiedotteesta käy ilmi, virallinen syyttäjä oli luvannut tehdä ”kaikkensa, jotta Euroopan unionin asettamia sanktioita ei pureta”; toiseksi kantajan poikaa koskevassa asiassa väitteet, joiden nojalla rajoittavat toimenpiteet voitiin pitää voimassa, esitettiin viime hetkellä; kolmanneksi 8.7.2014 päivätty kirje sisälsi ”lähes yksinomaan” viittauksia väkivaltaisiin toimiin ja neljänneksi julkisten varojen väärinkäyttöä koskevat väitteet muotoiltiin vasta, kun oli käynyt ilmi, että väkivallantekoihin perustuvat väitteet eivät olleet riittäviä häneen kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden voimassa pitämiseksi.
- 148 On todettava uudelleen, että mikään näistä seikoista ei osoita, että kun neuvosto päätti säilyttää kantajan nimen luettelossa, häntä eivät olisi koskeneet rikosoikeudelliset menettelyt varojen väärinkäytön vuoksi. Erityisesti on niin, että vaikka neuvosto olisi ennen maaliskuussa 2014 annettujen toimien antamista tutkinut mahdollisuutta toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä muilla kuin varojen väärinkäyttöä koskevilla perusteilla, tämä ei osoita, että varojen väärinkäyttöä koskevat syytökset olisi muotoiltu keinotekoisesti, jotta niillä voitaisiin oikeuttaa rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ja tämän jälkeen voimassa pitäminen.
- 149 Kantaja toteaa kolmanneksi, että neuvosto on jo myöntänyt, että väitteillä, joiden mukaan lainvalvontaviranomaiset oli ohjeistettu käyttämään liiallista voimaa rauhanomaisten mielenosoitusten hajottamiseksi, ei ole mitään oikeudellista eikä tosiseikkoihin nojautuvaa perustaa.
- 150 Vaikka tämä väite pitäisi paikkansa, se on tehoton, koska kyseessä olevia rajoittavia toimenpiteitä ei ole kohdistettu kantajaan näiden seikkojen perusteella.
- 151 Kantaja väittää neljänneksi, että neuvoston olisi pitänyt valvoa erityisen tiukasti rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen perustana olevaa tosiseikastoa käsiteltävässä asiassa, kun otetaan huomioon Ukrainan erityistilanne. Kantaja nojautuu erityisesti seuraaviin seikkoihin: ensiksi siihen, että Ukraina ei ole unionin jäsenvaltio; toiseksi siihen, että häntä vastaan esitetyt väitteet ovat poliittisesti värittyneitä; kolmanneksi siihen, että kyseessä olevan rikosoikeudellisen asian käsittely ei ole edennyt; neljänneksi siihen, että Ukrainassa ei ole minkäänlaista tasapainoista tai oikeudenmukaista menettelyä siltä osin kuin kyse on päätösten tekemisestä syytteen nostamista edeltävässä vaiheessa; viidenneksi siihen, että Ukrainan tuomioistuimet ovat todenneet, että tietyt Ukrainan viranomaisten toimittamat tiedot olivat vääriä, ja kuudenneksi siihen, että neuvostolla oli käytettävissään tietty aika esittää tai tutkia todisteet ja tiedot, jotka oikeuttivat hänen nimensä uudelleen merkitsemisen.
- 152 Nämä väitteet hylättiin jo ensimmäisen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä (ks. edellä 110–114 kohta). Siltä osin kuin niillä pyritään osoittamaan, että neuvosto teki ilmeisen arviointivirheen tältä osin, niitä käsitellään jäljempänä viidennen kanneperusteen yhteydessä.
- 153 Neljäs kanneperuste on siten hylättävä.

Viides kanneperuste, jonka mukaan on tehty ilmeinen arviointivirhe

- 154 Kantaja väittää viidennessä kanneperusteessaan, että neuvosto ei voi pätevästi nojautua ainoastaan jonkin jäsenvaltion tai kolmannen valtion sille esittämiin väitteisiin ja että sen on itse tutkittava sille esitettyjen väitteiden paikkansapitävyys. Neuvosto teki hänen mukaansa siis ilmeisen arviointivirheen nojautuessaan vahvistamattomiin väitteisiin kantajan nimen luetteloon merkitsemisen ja luettelossa säilyttämisen perusteeksi.
- 155 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.
- 156 On todettava, että edellä 40 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa neuvosto on täyttänyt sille asetetun todistustaakan. Neuvostolla oli maaliskuussa 2015 annettuja toimia antaessaan käytettävissään julkisten varojen väärinkäytöstä vankempaa näyttöä, joka Ukrainan viranomaisten mukaan oikeutti kantajaa koskevien tutkintojen aloittamisen. Neuvosto oli saanut nämä tosiseikat tietoonsa erityisesti 10.10.2014 päivätystä kirjeessä, joka toimitettiin kantajalle ennen mainittujen toimien antamista.
- 157 Koska on lisäksi niin, että kantajan nimen merkitseminen luetteloon perustui Ukrainan oikeusviranomaisen toimeen, joka on kuvattu 10.10.2014 päivätystä kirjeessä, eli julkisten varojen väärinkäyttör rikoksia koskevan tutkinnan aloittamiseen, neuvostoa ei voida arvostella siitä, että se ei ole tarkistanut, että eräältä maan korkeimmista lainkäyttöviranomaisista peräisin olevat tiedot, jotka vahvistavat tällaisten tutkintojen olemassaolon, olivat oikein ja niille oli näyttöä (ks. edellä 110–115 kohta).
- 158 Neuvoston tehtävänä ei myöskään ollut tarkistaa kantajaa koskevien tutkintojen perusteltavuutta vaan ainoastaan tarkistaa varojen jäädyttämistä koskevan päätöksen perusteltavuus näiden tutkintojen valossa (ks. vastaavasti tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 77 kohta), minkä se teki antaessaan maaliskuussa 2015 annetut toimet sellaisten todisteiden perusteella, jotka vahvistivat, että olemassa oli rikosoikeudellisia menettelyjä, jotka koskivat yksilöityjä julkisten varojen väärinkäyttöä merkitseviä tekoja.
- 159 Edellä esitetyn perusteella viides kanneperuste on hylättävä.

Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan omaisuudensuojaa on loukattu

- 160 Kantaja väittää seitsemännessä kanneperusteessaan ensiksi, että häneen kohdistettiin rajoittavia toimenpiteitä ilman, että olisi noudatettu riittäviä takeita, joiden avulla hän olisi voinut puolustautua neuvostossa. Toiseksi nämä toimenpiteet toteutettiin merkitsemisperusteen vastaisesti. Kolmanneksi merkitsemisen perusteluissa ei enää mainittu rikoksena Ukrainan valtionvarojen laitonta siirtämistä Ukrainan ulkopuolelle. Neljänneksi neuvosto ei ole osoittanut, että omaisuuden täydellinen jäädyttäminen, toisin kuin osittainen jäädyttäminen, oli oikeasuhteista käsiteltävässä asiassa, kun otetaan huomioon yhtäältä, että kantajaa kohtaan esitetystä syytöksistä ei käy ilmi, että kiinteistöt, joiden väitettiin olleen väärinkäytön kohteena, olisi myyty tai että niitä ei voitaisi muuten saada takaisin, ja toisaalta, että varojen jäädyttäminen oli perusteltua vain väärinkäytetyiksi väitettyjen varojen määrään saakka; määrä ilmenee 10.10.2014 päiväystä kirjeestä.
- 161 Neuvosto, jota komissio ja Puolan tasavalta tukevat, kiistää kantajan väitteet.
- 162 On aluksi todettava, että ensimmäinen ja toinen väite on käsitelty ja ne on hylätty kuudennen ja neljännen kanneperusteen yhteydessä.
- 163 On myös hylättävä kantajan kolmas väite, jonka mukaan merkitsemisen perustelussa ei enää mainita Ukrainan valtionvarojen laitonta siirtämistä Ukrainan ulkopuolelle. Vaikka julkisten varojen siirtämistä Ukrainan ulkopuolelle ei enää mainita merkitsemisen perustelussa, sellaisena kuin se on muutettuna

maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, on kuitenkin niin, että viittaus julkisten varojen väärinkäyttöön – siinä tapauksessa, että se on perusteltu – riittää yksinään oikeuttamaan rajoittavien toimenpiteiden kohdistamisen kantajaan.

- 164 Siltä osin kuin kyse on neljännestä väitteestä, jonka mukaan rajoittavat toimenpiteet eivät ole oikeasuhteisia, on muistettava, että suhteellisuusperiaate edellyttää unionin oikeuden yleisenä oikeusperiaatteena, että unionin toimielinten säädöksillä, päätöksillä ja muilla toimenpiteillä ei ylitetä niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista niillä lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvaa. Silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on siis valittava vähiten rajoittava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 205 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 165 Käsiteltävässä asiassa pitää paikkansa, että kantajan omaisuudensuojaa on rajoitettu, koska hän ei erityisesti voi käyttää unionin ulkopuolella sijaitsevia varojaan ilman erityisiä lupia, eikä hänen käytettäväkseen voida antaa mitään varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti.
- 166 Tältä osin on aluksi todettava, kuten on osoitettu ensimmäisen ja neljännen kanneperusteen yhteydessä, että yhtäältä päätöksen 2014/119 1 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2015/143, esitetty merkitsemisperuste on yhdenmukainen YUTP:n tavoitteiden kanssa ja että toisaalta kantajan nimen merkitseminen luetteloon on merkitsemisperusteen mukaista (ks. edellä 88–116 kohta ja 133–144 kohta).
- 167 On myös hylättävä kantajan väite, jonka mukaan yhtäältä ei ole väitetty, että kiinteistöt, joiden väitettiin olleen väärinkäytön kohteena, olisi myyty tai että niitä ei voitaisi muuten saada takaisin, ja toisaalta varojen jäädyttäminen oli perusteltua vain väärinkäytetyiksi väitettyjen varojen määrään saakka; määrä ilmenee 10.10.2014 päiväystä kirjeestä.
- 168 On todettava, kuten neuvosto korostaa, että kirjeessä mainitut luvut ovat vain osoitus väärinkäytetyn omaisuuden arvosta ja että pyrkimykset rajoittaa jäädytettyjen varojen määrää olisi erittäin vaikeaa, ellei mahdotonta, toteuttaa käytännössä.
- 169 On lisäksi niin, että rajoittavista toimenpiteistä aiheutuvat haitat eivät ole liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden, kun otetaan huomioon yhtäältä, että nämä toimenpiteet ovat luonteeltaan tilapäisiä ja peruutettavissa eikä niillä siis loukata omaisuudensuojan keskeistä sisältöä, ja toisaalta, että niistä voidaan poiketa kyseessä olevien henkilöiden perustarpeiden tyydyttämiseksi sekä oikeudenkäyntikulujen ja poikkeuksellisten menojen maksamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, EU:T:2014:93, 209 kohta).
- 170 Seitsemäs kanneperuste on näin ollen hylättävä, ja tämän vuoksi kanne on hylättävä kokonaisuudessaan siltä osin kuin se koskee sen kumoamista, että kantajan nimi säilytettiin luettelossa maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla.

Päätöksen 2014/119 vaikutusten voimassa pitäminen

- 171 Neuvosto vaatii toissijaisesti sen varalta, että maaliskuussa 2014 annetut toimet kumotaan osittain, että unionin yleinen tuomioistuin määrää oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä, että päätöksen 2014/119 vaikutukset pidetään voimassa siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 208/2014 osittainen kumoaminen tulee voimaan. Se vaatii myös sen varalta, että maaliskuussa 2015 annetut toimet kumotaan osittain, että päätöksen 2014/119, sellaisena kuin se on muutettuna, vaikutukset pidetään voimassa siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 208/2014, sellaisena kuin se on muutettuna täytäntöönpanoasetuksella 2015/357, osittainen kumoaminen tulee voimaan.

- 172 Kantaja ei hyväksy neuvoston vaatimusta.
- 173 On muistutettava, että unionin yleinen tuomioistuin on yhtäältä kumonnut päätöksen 2014/119 ja asetuksen N:o 208/2014, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä versiossaan, siltä osin kuin ne koskevat kantajaa, ja toisaalta hylännyt kanteen siltä osin kuin se koskee asetusta 2015/138 ja maaliskuussa 2015 annettuja toimia siltä osin kuin ne koskevat kantajaa.
- 174 Kuten edellä 133 kohdassa on todettu, päätös 2015/364 ei ole pelkkä vahvistava toimi, vaan se on itsenäinen päätös, jonka neuvosto antoi päätöksen 2014/119 5 artiklan kolmannen kohdan mukaisen uudelleentarkastelun päätteeksi. Vaikka maaliskuussa 2014 annettujen toimien kumoaminen siltä osin kuin ne koskevat kantajaa merkitsee kantajan nimen luetteloon merkitsemisen kumoamista ajalta, joka edelsi maaliskuussa 2015 annettujen toimien voimaantuloa, se ei sen sijaan voi saattaa kyseenalaiseksi tämän saman merkinnän laillisuutta mainitun voimaantulon jälkeiseltä ajalta.
- 175 Näin ollen ei ole tarpeen lausua neuvoston vaatimuksesta, joka koskee päätöksen 2014/119 vaikutusten voimassa pitämistä.

Oikeudenkäyntikulut

- 176 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos hävinneitä asianosaisia on useita, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.
- 177 Koska neuvosto on hävinnyt käsiteltävän asian siltä osin kuin kyse on kannekirjelmässä esitetystä kumoamisvaatimuksesta, se on kantajan vaatimusten mukaisesti veloitettava korvamaan tähän vaatimukseen liittyvät oikeudenkäyntikulut. Koska kantaja on hävinnyt käsiteltävän asian siltä osin kuin kyse on vaatimusten mukauttamista koskevassa kirjelmässä esitetystä kumoamisvaatimuksesta, se on neuvoston vaatimusten mukaisesti veloitettava korvaamaan tähän vaatimukseen liittyvät oikeudenkäyntikulut.
- 178 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaisesti asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Puolan tasavalta ja komissio vastaavat siis omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu yhdeksäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston päätös 2014/119/YUTP ja Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 208/2014, sellaisina kuin ne ovat alkuperäisissä versioissaan, kumotaan siltä osin kuin Viktor Fedorovyts' Janukovyts'in nimi on merkitty niiden henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luetteloon, joihin nämä rajoittavat toimenpiteet kohdistetaan, päätöksen 2014/119 muuttamisesta 5.3.2015 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2015/364 ja asetuksen N:o 208/2014 täytäntöönpanosta 5.3.2015 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/357 voimaantuloon saakka.**
- 2) Kanne hylätään muilta osin.**

- 3) Euroopan unionin neuvosto veloitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan Janukovyťšille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut siltä osin kuin ne koskevat kannekirjelmässä esitettyä kumoamisvaatimusta.
- 4) Janukovyťš veloitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan neuvostolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut siltä osin kuin ne koskevat vaatimusten mukauttamista koskevassa kirjelmässä esitettyä kumoamisvaatimusta.
- 5) Puolan tasavalta ja Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Berardis

Czúcz

Pelikánová

Popescu

Buttigieg

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä syyskuuta 2016.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta	2
Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset.....	4
Oikeudellinen arviointi	6
1. Vaatimukset, jotka koskevat maaliskuussa 2014 annettujen toimien, sellaisina kuin ne ovat alkuperäisessä muodossaan, kumoamista siltä osin kuin ne koskevat kantajaa	6
2. Vaatimukset, jotka koskevat maaliskuussa 2014 annettujen toimien kumoamista, sellaisina kuin ne on muutettu tammikuussa ja maaliskuussa 2015 annetuilla toimilla, siltä osin kuin ne koskevat kantajaa	8
Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta tutkia päätöksen 2015/143 laillisuus	8
Oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan kantajalla ei ole asiavaltuutta asetuksen 2015/138 osalta.....	9
Asiakysymys	9
Kuudes kanneperuste, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan on loukattu	10
Kolmas kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuus on laiminlyöty	11
Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan oikeudellinen perusta puuttuu	12
– Kantajan ensisijainen väite, jonka mukaan luetteloon merkitsemisen peruste ei ole oikeasuhteinen EU-sopimuksen tavoitteisiin nähden	12
– Kantajan esittämät muut väitteet	14
– Ensimmäistä kanneperustetta koskeva päätelmä	16
Toinen kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin	17
Neljäs kanneperuste, jonka mukaan luetteloon merkitsemisen perusteita ei ole noudatettu	18
– Kantajan ensisijainen väite	18
– Kantajat muut väitteet	19
Viides kanneperuste, jonka mukaan on tehty ilmeinen arviointivirhe	21
Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan omaisuudensuojaa on loukattu	21
Päätöksen 2014/119 vaikutusten voimassa pitäminen	22
Oikeudenkäyntikulut	23